

**UCHWAŁA NR/...../26
RADY MIEJSKIEJ W MOGILNIE**

z dnia czerwca 2026 r.

Nie wnoszę uwag formalnoprawnych

Radca Prawny

Damrawa Müller-Szalańska

T-877

w sprawie przyjęcia raportu z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Mogilno do roku 2026 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” za lata 2023-2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r., poz. 662) w zw. z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.¹), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Mogilno do roku 2026 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” za lata 2023-2024, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Paweł Molenda

¹ Zmiany tekstu jednolitego wyżej wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2025 r. poz. 1080, 1812, 1863 oraz w Dz.U. z 2026 r. poz. 426, 605, 607, 635.

Sekretarz Gminy
Błażej Kozłowski

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR/...../26
RADY MIEJSKIEJ W MOGILNO
z dnia czerwca 2026 r.

w sprawie przyjęcia raportu z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Mogilno do roku 2026 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” za lata 2023-2024

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.) organ wykonawczy gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza gminny program ochrony środowiska. Artykuł 18 ust. 2 w/w ustawy Prawo ochrony środowiska wskazuje, że z wykonania programów organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się radzie gminy.

Przedłożony raport dotyczy lat 2023-2024 i obejmuje realizację zadań wynikających z „Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Mogilno do roku 2026 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” oraz przedstawia stopień osiągnięcia przyjętych celów i kierunków działań w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy. Dokument zawiera również ocenę stanu środowiska oraz podejmowanych działań mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców i ochronę zasobów naturalnych.

Po przedstawieniu raportu radzie gminy, raport jest przekazywany przez organ wykonawczy gminy do organu wykonawczego powiatu.

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Mogilnie
z dnia ... czerwca 2026 r.

**RAPORT Z WYKONANIA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA I GMINY MOGILNO
DO ROKU 2026 Z UWZGLĘDNIENIEM
PERSPEKTYWY DO ROKU 2030
ZA LATA 2023-2024**

10 MAJA 2026 R.

ZLECENIODAWCA:

Gmina Mogilno
ul. Narutowicza 1
88-300 Mogilno

OPRACOWANIE:

mgr inż. Bartłomiej Przybylski

PODPIS ZAUFANY
BARTŁOMIEJ IGNACY
PRZYBYLSKI
26.05.2026 09:28:46 GMT+0200
Dokument podpisany elektronicznie
podpisem zaufanym

pnbenergy.pl

kontakt@pnbenergy.pl

505 203 400

strategie środowiskowo-energetyczne - programy, raporty, plany i analizy

budowa instalacji OZE

Spis treści

1	Wstęp	7
2	Stan realizacji Programu Ochrony Środowiska	8
3	Realizacja celów zawartych w programie ochrony środowiska.....	10
3.1	Działania w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza	10
3.1.1	Uchwała antysmogowa	13
3.1.2	Zrealizowane zadania.....	14
3.2	Działania w zakresie ochrony przed hałasem.....	19
3.2.1	Zrealizowane zadania.....	20
3.3	Działania w zakresie gospodarowania wodami i gospodarki wodno-ściekowej.....	23
3.3.1	Zrealizowane zadania.....	25
3.4	Działania w zakresie gospodarowania odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów	27
3.4.1	Zrealizowane zadania.....	29
3.5	Działania w zakresie zasobów przyrodniczych oraz poprawy jakości życia ludności	30
3.5.1	Zrealizowane zadania.....	31
3.6	Działania w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom poważnymi awariami.....	34
3.6.1	Zrealizowane zadania.....	36
4	Monitoring realizacji zadań.....	37
5	Podsumowanie i wnioski.....	39

Wykaz użytych skrótów

EFPROW	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
FDS	Fundusz Dróg Samorządowych
FSUSR	Fundusz Składkowy Ubezpieczenia Społecznego Rolników
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GDOŚ	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
KSRG	Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy
MPZP	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
MSWiA	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
ZDW	Zarząd Dróg Wojewódzkich
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OZE	Odnawialne źródła energii
POIiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
PGWWP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PSZOK	Punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych
RFIL	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych
RFPŁ	Rządowy Fundusz Polski Ład
RFRD	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (dawniej Fundusz Dróg Samorządowych)
SUW	Stacja Uzdatniania Wody
PUL	Plan Urządzenia Lasu
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
ZDR/ZZR	Zakład dużego ryzyka/zakład zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

1 Wstęp

Sporządzenie niniejszego „Raportu z wykonania ‘Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Mogilno do roku 2026 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030’ za lata 2023 – 2024” (dalej: **Raport**) wynika z obowiązków nałożonych na organy administracji publicznej w zakresie ochrony środowiska. Podstawę konstytucyjną stanowi art. 74 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., który zobowiązuje władze publiczne do prowadzenia polityki zapewniającej bezpieczeństwo ekologiczne współczesnym i przyszłym pokoleniom. Obowiązek ten rozwija ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 poz. 647 z późn. zm.), która w art. 17 i 18 wskazuje program ochrony środowiska jako podstawowy instrument planowania i koordynacji działań w tym obszarze na poziomie gminy.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Mogilno do roku 2026 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030 po uzyskaniu wymaganych opinii właściwych organów (Zarządu Powiatu, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego), został przyjęty uchwałą nr V/59/24 Rady Miejskiej w Mogilnie z dnia 4 września 2024 r. (dalej: „**Program**” lub „**POŚ**”).

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, Burmistrz Mogilna jest zobowiązany do sporządzania co 2 lata raportu z wykonania programu ochrony środowiska i przedkładania go Radzie Miejskiej. Raport pełni funkcję przeglądu działań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym, a także oceny stopnia wykonania celów i zadań ujętych w Programie.

Program ochrony środowiska jest podstawowym dokumentem porządkującym działania w obszarze ochrony środowiska na terenie gminy. Określa cele, priorytety oraz zadania, a także ramy organizacyjne i finansowe ich realizacji. Jego przygotowanie opiera się na rozpoznaniu stanu środowiska oraz identyfikacji kluczowych presji i problemów środowiskowych, co pozwala na wskazanie najbardziej potrzebnych i efektywnych działań.

Opracowanie Raportu poprzedziła analiza dokumentów planistycznych, danych i informacji sprawozdawczych oraz materiałów pozostających w dyspozycji Urzędu i jednostek realizujących zadania z zakresu ochrony środowiska. Celem Raportu jest przedstawienie stanu realizacji przedsięwzięć ujętych w Programie w latach 2023–2024, w tym działań o charakterze organizacyjno-prawnym oraz inwestycyjnym.

Zadania wynikające z Programu obejmują przedsięwzięcia finansowane w całości lub w części ze środków będących w dyspozycji gminy, a także działania realizowane przez jednostki i podmioty funkcjonujące na jej terenie, przy udziale środków zewnętrznych.

2 Stan realizacji Programu Ochrony Środowiska

Na podstawie zapisów Programu zidentyfikowano najważniejsze wyzwania środowiskowe gminy. Największym jest zła jakość powietrza, szczególnie w sezonie grzewczym, oraz nadmierny hałas komunikacyjny wzdłuż głównych tras. Źródłem zanieczyszczeń powietrza są przede wszystkim przestarzałe źródła ciepła opalane paliwami stałymi oraz emisje z transportu. Z kolei do najbardziej ruchliwych dróg stanowiących źródło hałasu zalicza się drogę krajową nr 15, drogi wojewódzkie nr: 245, 262, 255 oraz linię kolejową nr 353. Program przewiduje m.in. modernizację systemów grzewczych, termomodernizację budynków oraz modernizację nawierzni dróg. Dodatkowo ważnym narzędziem jest edukacja mieszkańców i uwzględnianie ochrony przed hałasem w planowaniu przestrzennym.

Kolejnym kluczowym problemem jest niezadowalający stan wód powierzchniowych i podziemnych. Jako główne zagrożenia związane z terenem gminy wskazuje się czynniki antropogeniczne wiążące się przede wszystkim z niewłaściwym prowadzeniem działalności gospodarczo-bytowej. Nieoczyszczone ścieki odprowadzane do nieszczelnych zbiorników bezodpływowych stanowią poważne źródło zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych. Program przewiduje rozbudowę i modernizację kanalizacji, systematyczne podłączanie nieruchomości do sieci (likwidacja szamb), budowę przydomowych oczyszczalni ścieków oraz stały monitoring jakości wód i stanu sieci wraz z działaniami edukacyjnymi kierowanymi do mieszkańców.

Obszarem wymagającym interwencji jest również zabezpieczenie przed skutkami poważnych awarii środowiskowych, zwłaszcza związanych z transportem materiałów niebezpiecznych i zdarzeniami losowymi. Na terenie gminy zlokalizowany jest zakład o dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej, w jej centralnej części. Istotne pozostaje przygotowanie systemu reagowania kryzysowego. Planowane działania obejmują identyfikację potencjalnych zagrożeń, szkolenia służb ratunkowych, zakup sprzętu oraz działania informacyjne i edukacyjne dla społeczności lokalnej i przedsiębiorstw. Wszystko to ma na celu zminimalizowanie skutków ewentualnych incydentów i zwiększenie bezpieczeństwa ekologicznego regionu.

Poniżej przedstawiono zestawienie celów i priorytetów ekologicznych realizowanych w danym okresie sprawozdawczym.

Ochrona klimatu i jakości powietrza:

- Stosowanie energooszczędnych technologii i materiałów oraz termomodernizacje budynków istniejących.
- Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych.
- Wykorzystywanie uprawnień kontrolnych.
- Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Ochrona przed hałasem:

- Ograniczenie oddziaływania hałasu.

Gospodarka wodno-ściekowa i gospodarowanie wodami:

- Utrzymanie dobrego stanu jakości wód podziemnych.
- Poprawa jakości jednolitych części wód powierzchniowych.
- Zapewnienie mieszkańcom dostępu do wody.
- Zapewnienie mieszkańcom odbioru ścieków i rozwiązania alternatywne.

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów:

- Zapobieganie nadmiernemu powstawaniu odpadów.

Ochrona przyrody:

- Utrzymanie zieleni.
- Zachowanie istniejących zasobów przyrodniczych.
- Działania z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych, walorach krajobrazowych gminy oraz ich znaczeniu dla człowieka, zwłaszcza w kontekście zmian klimatycznych.

Zagrożenia poważnymi awariami:

- Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.

3 Realizacja celów zawartych w programie ochrony środowiska

3.1 Działania w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska dla obszaru województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadził roczną ocenę jakości powietrza atmosferycznego dotyczącą zarówno roku 2023 jak i 2024. Raporty te wykazały na terenie gminy przekroczenia poziomu długoterminowego ozonu (O_3) ze względu na ochronę zdrowia i roślin. Ponadto w 2024 r. na obszarze gminy odnotowano przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM_{10} .

Nie wykazano przekroczeń poziomów dopuszczalnych pyłów PM_{10} i $PM_{2,5}$ (II faza) ani pozostałych badanych substancji.

Przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM_{10} obserwuje się przede wszystkim w sezonie grzewczym (styczeń–marzec, październik–grudzień), gdy stężenia są średnio czterokrotnie wyższe niż w okresie wiosenno-letnim. Za główne źródło nadmiernej emisji uznaje się tzw. „niską” emisję, wynikającą z indywidualnych systemów ogrzewania budynków. Na przeważającej części województwa kujawsko-pomorskiego stężenie średnie roczne benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM_{10} było niższe lub równe $0,5 \text{ ng/m}^3$. Wyższe stężenia wystąpiły w rejonie dużych i mniejszych miast, w których źródła komunalno-bytowe mają znaczący udział w emisji tego zanieczyszczenia do powietrza. Natomiast wartości przekraczające poziom docelowy 1 ng/m^3 (czyli równe bądź wyższe od $1,5 \text{ ng/m}^3$) wystąpiły w 18 miastach w województwie (w tym m.in. Mogilno) oraz w rejonie dwóch miejscowości: Lubicz i Osięciny. Zgodnie z danymi GIOŚ, powierzchnia obszaru przekroczenia na terenie gminy wyniosła $4,7 \text{ km}^2$ (1,8%)¹.

Natomiast obiektywne szacowanie oparte na wynikach modelowania przygotowanego przez IOŚ-PIB, które było metodą uzupełniającą, wskazało, że na przeważającej części strefy kujawsko-pomorskiej wskaźnik AOT40 z roku 2024 przekracza poziom celu długoterminowego, osiągając najwyższą wartość $15\,441 \text{ } \mu\text{g/m}^3 \times \text{h}$ na południe od Mogilna².

Jako główne przyczyny przekraczania poziomu celu długoterminowego ozonu (na tle województwa) wskazuje się występowanie w okresie wiosenno-letnim warunków meteorologicznych sprzyjających formowaniu się ozonu w powietrzu (wysoka temperatura i duże nasłonecznienie) oraz emisję prekursorów ozonu, zwłaszcza z sektora transportu samochodowego, a także napływ mas powietrza zanieczyszczonych ozonem i substancjami stanowiącymi tzw. prekursory ozonu, z terenów zurbanizowanych województwa i spoza granic kraju.

¹ Roczna ocena jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim raport wojewódzki za rok 2024

² Ibidem

Tabela 1. Statystyki stężeń dla wybranych zanieczyszczeń w gminie Mogilno - zestawione na podstawie wyników obiektywnego szacowania wykonanego w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2023 i 2024

Gmina Mogilno	PM10 średnia roczna [µg/m³]			PM2,5 średnia roczna [µg/m³]			BaP średnia roczna [ng/m³]		
	min	max	średnia	min	max	średnia	min	max	średnia
2023	13,4	19,2	14,8	8,9	13,3	9,8	0,20	1,47	0,32
2024	15,7	19,1	16,3	8,7	11,6	9,2	0,24	2,22	0,38

Źródło: opracowanie własne, na podstawie dokumentacji: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim” raport wojewódzki za rok 2023 i 2024, GIOŚ

W Polsce dopuszczalne roczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 wynosi 40 µg/m³, pyłu zawieszonego PM2,5 wynosi 20 µg/m³, natomiast docelowe stężenie benzo(a)pirenu w pyłe PM10 - 1 ng/m³. Jest to wartość średnia roczna, której przestrzeganie jest wymagane zgodnie z normami jakości powietrza określonymi przez prawo unijne i krajowe.

Natomiast, według wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), zalecane maksymalne roczne stężenie PM10 wynosi 15 µg/m³, natomiast dla stężenia PM2,5 wynosi 5 µg/m³. WHO nie określa specyficznego zalecanego limitu dla B(a)P w swoich wytycznych dotyczących jakości powietrza. Jednak w dokumentach WHO dotyczących zanieczyszczeń powietrza, benzo(a)piren jest uznawany za wskaźnik obecności wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), które mają właściwości rakotwórcze. Normy są ustanawiane na poziomie krajowym, a Polska stosuje limit 1 ng/m³ jako wskaźnik służący ochronie zdrowia.

Istnieje ścisła zależność między warunkami meteorologicznymi a wielkością emisji zanieczyszczeń. Gdy zima jest bardziej mroźna, emisja zanieczyszczeń ze spalania paliw na cele grzewcze wzrasta, co prowadzi bezpośrednio do wzrostu poziomu stężeń tych zanieczyszczeń w powietrzu.

Największym źródłem zanieczyszczeń na terenie gminy jest niska emisja, mały odsetek osób wymieniających stare piece na nowe z uwagi na wysokie koszty eksploatacji, wykorzystywanie węgla słabej jakości jako źródła energii cieplnej. Niezorganizowany charakter emisji zanieczyszczeń powietrza sprawia, że trudno jednoznacznie określić, jaki jest poziom realizacji założeń.

Poprawę jakości powietrza można uzyskać przez ograniczenie szkodliwych dla środowiska technologii, zmniejszenie oddziaływania obszarów niskiej emisji na środowisko naturalne, stworzenie warunków zachęcających mieszkańców gminy do wymiany starych źródeł ciepła na nowe i ekologiczne, szczególnie mając na uwadze istniejącą infrastrukturę gazociągową oraz dynamiczny rozwój rynku pomp ciepła.

Wszystkie nowe budynki powstające na terenie gminy buduje się w technologii ograniczającej straty energii. Ściany ocieplane są wełną mineralną lub styropianem, stosuje się wysokiej klasy szczelne okna – likwidując tzw. mostki termiczne i zapewniając maksymalnie wysoki stopień ograniczenia strat energii.

Głównym celem na tym polu jest zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Przemyślana termoizolacja i zastosowanie nowoczesnych technologii podczas budowy przekładają się na mniejsze zapotrzebowanie na energię ciepłą. To z kolei przekłada się na ograniczanie procesu spalania paliwa. Dla poprawy jakości powietrza istotny jest także wzrost udziału odnawialnych źródeł energii i zmniejszenie emisji spalin samochodowych.

W latach 2023-2024 Gmina Mogilno kontynuowała działania związane z realizacją Programu „Czyste Powietrze”. Na podstawie porozumienia zawartego z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej funkcjonował punkt konsultacyjny, w którym mieszkańcy mogli uzyskać wsparcie w zakresie przygotowania i składania wniosków o dofinansowanie.

Działalność punktu konsultacyjnego miała na celu ułatwienie mieszkańcom dostępu do środków finansowych przeznaczonych na poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza. W ramach Programu realizowane były przedsięwzięcia obejmujące przede wszystkim wymianę nieefektywnych źródeł ciepła, termomodernizację budynków, a także działania łączące oba te zakresy.

Na podstawie danych WFOŚiGW w latach 2023-2024 na terenie gminy Mogilno w ramach Programu „Czyste Powietrze” dominowały przedsięwzięcia obejmujące wymianę źródeł ciepła. Zrealizowano 134 przedsięwzięcia obejmujące montaż nowego źródła ciepła. Najczęściej instalowano pompy ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej oraz kotły na pellet drzewny o podwyższonym standardzie, po 40 przypadków. Istotny udział miały również źródła gazowe: kotłownie gazowe 30 przypadków oraz kotły gazowe kondensacyjne 16 przypadków. W mniejszej liczbie wystąpiły gruntowe pompy ciepła 3 przypadki, kotły zgazowujące drewno 2 przypadki, a także pojedynczo: pompa ciepła powietrze/woda, kocioł na pellet drzewny oraz kocioł na węgiel.

W ujęciu zbiorczym największą grupę stanowiły źródła gazowe 46 przypadków, następnie pompy ciepła 44 przypadki oraz kotły na biomasę 43 przypadki. Dane WFOŚiGW wskazują, że wśród przedsięwzięć objętych Programem „Czyste Powietrze” na terenie gminy dominowały inwestycje polegające na zastępowaniu nieefektywnych źródeł ogrzewania rozwiązaniami spełniającymi wymagania programu oraz na poprawie efektywności energetycznej budynków. Część przedsięwzięć obejmowała również prace termomodernizacyjne, w tym ocieplenie przegród budowlanych oraz wymianę stolarki

okiennej i drzwiowej, realizowane samodzielnie albo jako uzupełnienie modernizacji systemu grzewczego.

Emisja punktowa na terenie Gminy Mogilno związana była przede wszystkim z funkcjonowaniem zakładów przemysłowych i usługowych posiadających instalacje mogące powodować emisję gazów lub pyłów do powietrza. Organem właściwym w sprawach wydawania pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza jest Starosta Mogileński. Z informacji Starostwa Mogileńskiego, według stanu na dzień 31.03.2026 r., wynika, że na terenie Gminy Mogilno funkcjonowały instalacje objęte obowiązującymi pozwoleniami na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza. Dotyczyły one m.in. działalności związanej z cynkowaniem elementów stalowych, produkcją wyrobów betonowych, konstrukcji stalowych i metalowych, produkcją wyrobów z tworzyw sztucznych, eksploatacją magazynu gazu, wytwarzaniem energii cieplnej, lakierowaniem, suszeniem oraz innymi procesami technologicznymi prowadzonymi w zakładach zlokalizowanych na terenie gminy.

3.1.1 Uchwała antysmogowa

Uchwała antysmogowa obowiązująca na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego stanowi akt prawa miejscowego określający ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych. Została przyjęta Uchwałą nr VIII/136/19 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 czerwca 2019 r., a następnie zmieniona Uchwałą nr XXXV/510/21 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 30 sierpnia 2021 r. Regulacja dotyczy przede wszystkim pieców, kominków i kotłów na paliwa stałe, w tym kotłów wykorzystywanych w systemach centralnego ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej.

Ograniczenia i zakazy wymienione w uchwale dotyczą wszystkich użytkowników urządzeń o mocy do 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych, czyli właścicieli w szczególności:

- pieców,
- kominków,
- kotłów, w tym kotłów wchodzących w skład zestawów zawierających kotły na paliwo stałe, ogrzewacze dodatkowe, regulatory temperatury i urządzenia słoneczne.

Główne ustalenia uchwały antysmogowej:

- dot. paliwa:

- od 1 września 2019 r. zakaz spalania: węgla brunatnego, mułów, flotokoncentratów, miazgi węglowej (do 3 mm) i mokrej biomasy (powyżej 20% wilgotności),
- dot. kotłów na paliwa stałe:
 - od 1 stycznia 2024 r. zakaz eksploatacji kotłów pozaklasowych (poniżej 3 klasy),
 - od 1 stycznia 2028 r. zakaz eksploatacji kotłów poniżej 5 klasy lub kotłów spełniających wymagania ekoprojektu,
- dot. ogrzewaczy pomieszczeń na paliwa stałe, np. kominków:
 - od 1 stycznia 2024 r. zakaz eksploatacji ogrzewaczy pomieszczeń, niespełniających wymagań ekoprojektu.

3.1.2 Zrealizowane zadania

Poniższa tabela przedstawia zadania zrealizowane na terenie gminy w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza.

Tabela 2. Zestawienie zadań realizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska – dział: Ochrona klimatu i jakości powietrza, na terenie gminy Mogilno w latach 2023-2024

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
1.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i zbiorowego zamieszkania oraz budynków jednorodzinnych, w tym likwidacja konwencjonalnych źródeł ciepła lub wymiana na inne o większej sprawności lub zastosowanie energii elektrycznej w budynkach	Mieszkańcy gminy	b.d.	b.d.	Zgodnie z zawartym porozumieniem z WFOŚiGW w Toruniu funkcjonował gminny punkt konsultacyjno-informacyjny Programu „Czyste Powietrze”, w ramach którego mieszkańcy gminy otrzymywali informacje oraz wsparcie merytoryczne przy przygotowywaniu wniosków dotyczących wymiany nieefektywnych źródeł ciepła i termomodernizacji budynków jednorodzinnych. Zgodnie z ewidencją Gminy Mogilno, w latach 2023-2024 zawarto łącznie 200 umów z beneficjentami programu, w tym 90 umów w 2023 r. oraz 110 umów w 2024 r.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
2.		Gmina Mogilno	b.d.	-	Modernizacja ogrzewania w świetlicach wiejskich została przeprowadzona w latach 2023-2024 w następujących miejscowościach: – Goryszewo - klimatyzacja, fundusz sołecki, – Huta Pałędzka - pellet, fundusz sołecki – Pałędzie Dolne - ekogroszek - Gmina Mogilno, – Wszedzień - klimatyzacja, Gmina Mogilno, – Zbytowo - klimatyzacja, Gmina Mogilno. Dofinansowano ze środków UE oraz Funduszu Sołeckiego.
3.			57,21	103,3	Modernizacja i wymiana systemów ogrzewania w lokalach mieszkalnych z zasobu gminy w roku 2023 obejmowała: – Plac Wolności 10a/1 - kocioł gazowy CO+CWU. – Rynek 23/8 - kocioł gazowy CO+CWU. – Benedyktyńska 8/1,2,4 - kocioł gazowy CO+CWU. 2024: – 900-lecia 13/13 - kocioł gazowy i junkers, – 900-lecia 30/3 - kocioł gazowy i junkers, – 900-lecia 30/13 - kocioł gazowy i junkers, – Sądowa 19/10 - kocioł gazowy CO oraz CWU, – Rynek 5/4 - kocioł gazowy CO oraz CWU, – Słowackiego 14/6 - kocioł gazowy CO oraz CWU, – Plac Wolności 10a/4 - grzejnik elektryczny,

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
					– Słowackiego 6/6 - kocioł gazowy CO oraz CWU, – Słowackiego 18/6 - kocioł gazowy CO oraz CWU, – Mickiewicza 28/7 - kocioł gazowy CO oraz CWU.
4.		Powiat Mogileński	-	1 898	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół w Mogilnie. Dofinansowano ze środków Funduszu przeciwdziałania COVID-19.
5.		Nadleśnictwo Gołębki	38,229	42,57	2023: Wymiana kotła c.o. w leśniczówce Szczepanowo na kocioł 5 klasy ecodesign na drewno, Szczepanowo ul. Gajowa 1. 2024: Wymiana kotła c.o. w leśniczówce Szczepanowo na kocioł 5 klasy ecodesign na drewno, Szczepanowo ul. Leśna 38.
6.	Zastosowanie odnawialnych źródeł energii	ENEA Operator	W ramach bieżącej działalności zakładu		Przyłączenie do sieci elektroenergetycznej prywatnych instalacji OZE.
7.	Rozbudowa sieci gazociągowej	Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o.	Dane poufne zakładu		2023: Prace realizowano głównie na terenie miasta Mogilno oraz w miejscowościach Dąbrówka i Świerkówiec. Infrastruktura wykonana z PE, w zakresie sieci niskiego i średniego ciśnienia. 2024: Prace realizowano na terenie miasta Mogilno oraz w miejscowościach Wiecanowo i Dąbrówka. Infrastruktura wykonana z PE, w zakresie sieci niskiego i średniego ciśnienia. Łączna długość wykazanej infrastruktury liniowej wyniosła 3 401,27 m.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
					PR - punkt redukcyjny, PRP - punkt redukcyjno-pomiarowy, PP - punkt pomiarowy.
8.	Rozbudowa infrastruktury rowerowej	Gmina Mogilno	1 729		Budowa ścieżki rowerowej na ul. Konopnickiej w Mogilnie o długości 1,170 km.
9.			-	1 626	Budowa drogi gminnej Padniewko-Wyrobki-Mogilno (ul. Wybudowanie) – długość wybudowanej ścieżki rowerowej: 2,979 km, Dofinansowano ze środków RFRD.
10.	Edukacja ekologiczna społeczeństwa	Gmina Mogilno	W ramach bieżącej działalności zakładu		Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii oraz szkodliwości spalania odpadów w gospodarstwach domowych. Zadanie realizowane przez Straż Miejską w Mogilnie, kampanie edukacyjne w Szkołach Podstawowych oraz Sołectwach.
11.		Powiat Mogileński	11,65	-	W 2023 r. Powiat Mogileński, przy udziale m.in. Gminy Mogilno, zrealizował zadanie pn. „Biogazownia – inwestycja w OZE i lokalne korzyści”. Projekt miał charakter społeczny i był ukierunkowany na zwiększenie wiedzy mieszkańców oraz lokalnych interesariuszy na temat możliwości wykorzystania biogazu jako odnawialnego źródła energii. Zakres zadania dotyczył przede wszystkim promowania rozwiązań związanych z produkcją energii z biomasy i odpadów organicznych oraz wskazania potencjalnych korzyści lokalnych, takich jak dywersyfikacja źródeł energii, zagospodarowanie substratów pochodzenia rolniczego, ograniczenie emisji oraz wsparcie gospodarki obiegu zamkniętego. Dofinansowano ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.
12.	Doskonalenie systemu transportu publicznego	Powiat Mogileński	162,5	189,6	Dopłata do świadczenia usług w zakresie publicznego transportu dla

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
					których organizatorem jest Powiat Mogileński. Dofinansowano ze środków Budżetu Państwa.
13.	Utrzymanie czystości na drogach publicznych	GDDKiA	7,553	-	Ograniczanie pylenia wtórnego poprzez oczyszczanie dróg – km 163+555,5 - 172+163 oczyszczania nawierzchni, ścieków przykrawężnikowych i korytek ściekowych.

Hałas definiowany jest jako dźwięk niepożądany lub szkodliwy dla zdrowia ludzkiego. Szkodliwość lub uciążliwość hałasu zależy od natężenia, częstotliwości, charakteru zmian w czasie, długotrwałości działania oraz zawartości składowych niesłyszalnych, a także od takich cech odbiorcy jak: stan zdrowia, nastrój, wiek.

- komunikacyjny (drogowy, kolejowy i lotniczy),
- przemysłowy,
- osiedlowy,
- domowy.

Największy wpływ na poziom hałasu drogowego na analizowanym terenie wywiera ruch samochodowy na niżej wymienionych drogach. Natężenie ruchu przedstawia się następująco⁴:

- drodze krajowej nr 15: 9 490 – 10 191 pojazdów/dobę (w zależności od odcinka),
- drodze wojewódzkiej nr 254: 1 421 – 12 425 pojazdów/dobę,
- drodze wojewódzkiej nr 255: 1 558 pojazdów/dobę,
- drodze wojewódzkiej nr 262: 1 524 – 4 421 pojazdów/dobę..

Przez teren gminy przebiega także linia kolejowa znaczenia państwowego nr 353 łącząca Poznań z Toruniem i dalej w kierunku granicy z Rosją w okolicy miejscowości Skandawa. Jest to linia dwutorowa o charakterze magistralnym, zelektryfikowana, wykorzystywana do transportu oraz komunikacji pasażerskiej, w tym pociągów ekspresowych, międzyregionalnej. Cechuje się stosunkowo dużym natężeniem ruchu, zarówno pasażerskiego, jak i towarowego.

⁴ Średni Dobowy Ruch Roczny (SDRR) pojazdów silnikowych na drogach krajowych w GPR 2020/21, GDDKiA

W 2023 i 2024 roku w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (GIOŚ) prowadzono punktowe pomiary hałasu drogowego w wybranych lokalizacjach na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Na terenie gminy nie wyznaczono punktu pomiarowego.

Przeciwdziałając rosnącej presji negatywnych czynników związanych z emisją hałasu komunikacyjnego na terenie gminy, podjęto działania zmierzające do ograniczenia emisji hałasu poprzez modernizację i budowę dróg z wykorzystaniem cichych nawierzchni.

Innym rodzajem uciążliwości akustycznych, występującym lokalnie na terenie gminy, jest hałas emitowany przez zakłady przemysłowe. Hałas przemysłowy to dźwięki emitowane przez maszyny, urządzenia i instalacje w zakładach przemysłowych oraz usługowych. Zalicza się do niego również dźwięki z urządzeń obiektów handlowych, takich jak klimatyzatory, wentylatory oraz urządzenia nagłaśniające w lokalach rozrywkowych i gastronomicznych. Hałas przemysłowy ma na ogół charakter lokalny, w przeciwieństwie do hałasu komunikacyjnego.

3.2.1 Zrealizowane zadania

Konkretne zadania poszczególnych instytucji zrealizowane w latach 2023 i 2024 zawiera poniższa tabela.

Tabela 3. Zestawienie zadań realizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska – dział: Ochrona przed hałasem, na terenie gminy Mogilno w latach 2023-2024

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
1.	Przebudowa/modernizacja dróg gminnych	Gmina Mogilno	1 051		Remont nawierzchni drogi gminnej nr 140557C stanowiącej ul. Dworcową w Mogilnie – długość: 0,543 km. Dofinansowano ze środków RFRD.
2.	Przebudowa/modernizacja dróg powiatowych	Zarząd Dróg Powiatowych	13 169		Przebudowa drogi pow. nr 2408C Niestronno - Mogilno wraz z budową ścieżki pieszo-rowerowej (od dr. gm. w Padniewku do przejazdu kolejowego w Mogilnie) od km 7+820 - 10+173 długość: 2,353 km. Dofinansowano ze środków RFPŁ.
3.			33,95	-	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania „Budowa drogi dla pieszych w ciągu drogi powiatowej nr 2426C Mogilno – Strzelce w m. Szczeglin od km 0+000 do km 0+632,81 strona L, o długości 632,81 m.
4.			-	82,72	Opracowanie dokumentacji "Modernizacja dróg powiatowych na terenie Powiatu Mogileńskiego" na ogólnej długości 20,181 km

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
5.			-	5,280	Opracowane. dokumentacji "Modernizacja dróg powiatowych na terenie Powiatu Mogileńskiego" na ogólnej długości 20,181 km.
6.			-	39,00	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn. "Budowa drogi dla pieszych w ciągu drogi powiatowej nr 2416C Mogilno-Stawiska-gr. woj. w Mogilnie, ul. Wybudowanie od km 0+003 do km 0+583.
7.			710,8	-	Remont drogi powiatowej nr 2350C Rudunek - Niestronno - Dąbrowa na odcinku od Niestronna do Parlina od km 12+315 do km 19+265 na długości 6,950 km. Na terenie Gminy Mogilno został wykonany remont na długości 1,890 km. Dofinansowano ze środków RFRD.
8.			1 282	-	Remont drogi powiatowej nr 2426C Mogilno - Strzelce na odcinku od Białotula do Strzelce od km 6+541 do km 10+560 na odcinku 4+019 km. Dofinansowano ze środków RFRD.
9.			231,0	-	Remont dróg powiatowych nr: 2409C w km 3+260 - 4+374 odc. w m. Mielenko, 2451C w km 1+572 - 3+212 odc. w m. Młynice, 2406C w km 2+230 - 3+280 odc. w m. Mierucin, o łącznej długości 3,804 km. Na terenie gminy Mogilno został wykonany remont drogi 2409C na odcinku 1,114 km. Dofinansowano ze środków RFRD.
10.			563,5	-	Remont dróg powiatowych nr 2418C w km 0+734 - 1+734 odc. w m. Wylatowo, 2464C w km 5+500 - 6+535 odc. Górki - Ciechrz, 2413C w km 0+000 - 1+565 odc. Wiecanowo - Twierdzin, o łącznej długości 3,600 km. Na terenie gminy Mogilno został wykonany remont dróg 2418C oraz 2413C o łącznej długości 2,565 km. Dofinansowano ze środków RFRD.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
11.			-	1 551	Remont dróg powiatowych nr: 2411C w km 2+140 - 8+493, dł. 6,353 km, odc. Pałędzie Dolne - Padniewko; 2373C w km 3+213 - 4+303, dł. 1,090 km, odc. Białe Błota - Słaboszewo; 2347C w km 18+993 - 19+664, dł. 0,671 km, odc. Słaboszewo - Pakość, o łącznej długości 8,114 km. Na terenie gminy Mogilno został wykonany remont drogi nr 2411C o długości 6,353 km. Na terenie gminy Mogilno został wykonany remont drogi nr 2411C o długości 6,353 km. Dofinansowano ze środków RFRD.
12.			-	1 992	Modernizacja dróg powiatowych na terenie Powiatu Mogileńskiego, o łącznej długości 20,181 km (2416C dł. 2,714 km, 2350C dł. 2,228 km, 2438C dł. 0,900 km, 2418C dł. 0,689 km, 2430C dł. 0,700 km, 2419C dł. 1,300 km, 2420C dł. 0,277 km, 2464C dł. 1,800 km, 2462C dł. 1,265 km, 2581C dł. 1,918 km, 2405C dł. 0,874 km, 2404C dł. 1,047 km, 2339C dł. 1,077 km, 2402C dł. 0,502 km, 2440C dł. 0,800 km, 2456C dł. 2,090 km). Na terenie gminy Mogilno została wykonana modernizacja dróg nr 2416C, 2350C, 2438C, 2418C, 2430C, 2419C, 2420C o łącznej długości 8,808 km. Dofinansowano ze środków RFPŁ.
13.	Przebudowa/modernizacja dróg wojewódzkich	Zarząd Dróg Wojewódzkich	2 023	-	Odnowa nawierzchni DW 254 na odcinku Wiecanowo - Mogilno km 45+183-47+460 - długość 2,277 km.
14.			5 070	-	Odnowa nawierzchni DW 254 na odcinku Żabno - Wylatowo km 51+355-53+808 - długość 2,453 km
15.			Zadanie realizowane przez gminę Mogilno na podstawie porozumienia		Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 254 Brzoza-Wylatowo poprzez budowę ścieżki Mogilno-Wiecanowo", zadanie w realizacji od 2021 roku, w analizowanym okresie – opracowanie dokumentacji projektowej.
16.	Przebudowa/modernizacja dróg krajowych	GDDKiA oddział Bydgoszcz	6 247	-	Przebudowa skrzyżowania w miejscowości Kwieczewo, DK 15 z drogą powiatową nr 2435C od km 170+670 do km 171+132
17.			35,85	241,15	Remonty nawierzchni dróg krajowych na terenie gminy Mogilno.

3.3 Działania w zakresie gospodarowania wodami i gospodarki wodno-ściekowej

Osiągnięcie dobrego stanu wód, prognozowane skutki zmian klimatu (m.in. częstsze okresy suszy i opady nawałne) oraz rosnąca presja antropogeniczna sprawiają, że jakość i dostępność zasobów wód powierzchniowych i podziemnych pozostają jednym z kluczowych uwarunkowań rozwoju społeczno-gospodarczego. W warunkach gminy szczególnego znaczenia nabierają działania ograniczające dopływ zanieczyszczeń do wód oraz rozwój i utrzymanie infrastruktury wodno-ściekowej.

Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) na terenie gminy wskazuje na niezadowalające wyniki. Dominującym źródłem presji są czynniki związane z działalnością człowieka, w szczególności nieprawidłowa gospodarka ściekowa w zabudowie rozproszonej. Jako najważniejsze zagrożenia identyfikuje się zanieczyszczenia komunalne wynikające z przeciążeń i awarii sieci kanalizacyjnej, a także z odprowadzania ścieków do nieszczelnych zbiorników bezodpływowych i ryzyka ich przedostawania się do gruntu oraz wód.

Ocena jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy nie jest zadowalająca. Głównym źródłem zanieczyszczeń wód są czynniki antropogeniczne wiążące się przede wszystkim z niewłaściwym prowadzeniem działalności gospodarczo-bytowej. Jako główne zagrożenia związane z terenem gminy wskazuje się zanieczyszczenia komunalne wynikające z przeciążeń i awarii sieci kanalizacyjnej oraz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do nieszczelnych szamb⁵.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2023 poz. 335), którym zmodyfikowano obszary jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), gmina leży w zasięgu pięciu JCWP rzecznych i 6 JCWP jeziornych.

W odniesieniu do wód podziemnych, ww. rozporządzenie określa stan jednolitej części wód podziemnych nr 43, która pokrywa znaczną większość obszaru gminy, jako słaby zarówno w zakresie stanu chemicznego, jak i ilościowego oraz kwalifikuje JCWPd jako zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Jednym z kluczowych zadań samorządu jest zapewnienie mieszkańcom dostępu do wodociągu oraz ograniczanie presji na środowisko poprzez właściwą gospodarkę ściekową. Na koniec 2024 r. z sieci wodociągowej korzystało ok. 99,1% mieszkańców (wartość stała na przestrzeni ostatnich lat), natomiast z sieci kanalizacyjnej 55,6% mieszkańców (lekki trend

⁵ Ocena stanu czystości jednolitych części wód powierzchniowych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska 2019-2024

spadkowy w analizowanym okresie). Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w 2024 r. wyniosło 40,3 m³ i wykazuje lekki korzystny trend spadkowy⁶. Jakość wody dostarczanej mieszkańcom spełnia wymagania krajowe, a bieżąca kontrola prowadzona jest przez akredytowane laboratorium.

Na terenie gminy podstawowym obiektem komunalnej infrastruktury ściekowej jest biologiczna oczyszczalnia ścieków w Mogilnie, o wielkości wyrażonej równoważną liczbą mieszkańców na poziomie 21 980 RLM. Gmina posiada również oczyszczalnię ścieków w Gębicach, przy czym ścieki związane z funkcjonowaniem tego obiektu dowożone są do oczyszczalni w Mogilnie. Do oczyszczalni w Mogilnie trafiają również ścieki zebrane ze zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. W 2024 r. z usług oczyszczalni korzystało 13 551 mieszkańców. Udział ścieków oczyszczonych w ogólnej ilości ścieków wymagających oczyszczenia wyniósł 81,3% i wykazuje minimalną niekorzystną tendencję spadkową⁷.

Istotnym kierunkiem działań w gospodarce wodno-ściekowej pozostaje rozbudowa sieci kanalizacyjnej oraz ograniczanie liczby zbiorników bezodpływowych na rzecz przydomowych oczyszczalni ścieków. Na obszarach, gdzie budowa kanalizacji jest niemożliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona, stosuje się rozwiązania indywidualne, tj. przydomowe oczyszczalnie ścieków lub zbiorniki bezodpływowe. Gospodarstwa domowe niepodłączone do kanalizacji sanitarnej korzystają z usług podmiotów posiadających stosowne zezwolenie organu wykonawczego gminy na odbiór nieczystości ciekłych. Na koniec 2024 r. zarejestrowano 1 903 szt. zbiorników bezodpływowych (niekorzystny trend wzrostowy) oraz 896 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków (korzystny trend wzrostowy)⁸. Decyzja o budowie przydomowej oczyszczalni należy do właścicieli nieruchomości.

Rozwój sieci kanalizacyjnej oraz wzrost liczby indywidualnych systemów oczyszczania ścieków ograniczają ryzyko niekontrolowanego wprowadzania zanieczyszczeń do gruntu i wód. W efekcie należy oczekiwać stopniowej poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy.

Bieżące utrzymanie wód płynących oraz obsługę urządzeń wodnych prowadzi Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie: Zarząd Zlewni w Inowrocławiu, natomiast niewielki fragment gminy położony w zachodniej części przez Zarząd Zlewni w Poznaniu. Odpowiadają im Nadzory Wodne w Mogilnie i Gnieźnie.

Zadania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej realizowane poprzez rozbudowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej leżą w gestii jednostki samorządu terytorialnego na szczeblu

⁶ Bank Danych Lokalnych, GUS

⁷ Bank Danych Lokalnych, GUS

⁸ Bank Danych Lokalnych, GUS

gminnym. Natomiast zadania z zakresu gospodarowania wodami realizowane są przez właściwe terenowo Zarządy Zlewni i Nadzory Wodne PGW WP przy wsparciu lokalnych samorządów. Działania mają na celu przede wszystkim utrzymanie rzek, potoków oraz urządzeń wodnych, nadzór nad stanem technicznym obwałowań przeciwpowodziowych, planowanie i realizacja działań związanych z ochroną przeciwpowodziową, prowadzenie analiz i ocen ryzyka powodziowego, współpraca z lokalnymi władzami w zakresie zarządzania kryzysowego, koordynacja działań w przypadku zagrożenia powodziowego.

3.3.1 Zrealizowane zadania

W latach 2023-2024 realizacja zadań przełożyła się na poprawę gospodarki wodno-ściekowej, zmniejszając antropogeniczną presję na jakość wód. Działania te realizują cele środowiskowe dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych. Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 4. Zestawienie zadań realizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska – dział: Gospodarowanie wodami i Gospodarka wodno-ściekowa, na terenie gminy Mogilno w latach 2023-2024

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
1.	Budowa i modernizacja sieci wodociągowej, sieci kanalizacyjnej oraz infrastruktury oczyszczania ścieków	Gmina Mogilno	349,8	1 075	Rozbudowa infrastruktury wodociągowej. Część zadań dofinansowano ze środków PROW.
2.			2 940	130 1	Rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej. Część zadań dofinansowano ze środków RFPL.
3.			269,5	171,6	Zadania mieszane wodociągowo-kanalizacyjne.
4.			-	5 107	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Mogilno. Dofinansowano ze środków PROW.
5.	Zwiększenie lokalnej retencji wodnej	Gmina Mogilno	34,56	-	Remont zastawki w km 0+148 Kanału Chwałowo piętrzącej J. Chwałowskie.
6.		Nadleśnictwo Gołąbki	10 430	-	Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych. Dofinansowano ze środków UE (POLiŚ).
7.	Nadzór i kontrola nad działalnością spółek wodnych	Powiat Mogileński	W ramach bieżącej działalności organu - nadzór nad gminną spółką wodną		

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
8.	Wydawanie pozwoleń wodnoprawnych	Zarząd Zlewni Inowrocław	Obowiązek ustawowy Wód Polskich		2023: łącznie przyjęto 51 zgłoszeń wodnoprawnych oraz wydano 22 pozwolenia wodnoprawne 2024: łącznie 335 zgłoszeń wodnoprawnych, 20 pozwoleń wodnoprawnych.
9.	Roboty utrzymaniowe na ciekach/rowach, w tym usuwanie przeszkód i zatorów w korytach (w tym po nawalnicach)	Zarząd Zlewni Inowrocław	87,54	377,5	2023: Rzeka Panna Północna w km 8+350 – 8+370, 8+464 – 9+075, 10+500 – 11+100, 12+000 – 19+562; Kanał Gać w km 0+000 – 0+743. 2024: Rzeka Noteć Zachodnia w km 23+200 – 26+890, 26+900 – 33+010; Kanał Chwałowo w km 0+000 – 0+254, 0+893 – 1+365, 2+206 – 5+633, 5+656 – 6+029, 6+078 – 6+753, 7+257 – 8+320, 8+410 – 8+596, 8+682 – 8+970; Kanał Zachodni w km 0+165 – 0+720, 0+780 – 1+700, 1+800 – 4+200, 4+300 – 7+076; Rzeka Panna w km 0+000 – 8+000.
10.	Konserwacja/modernizacja infrastruktury przeciwpowodziowej	Zarząd Zlewni Inowrocław	Zadanie realizowane siłami własnymi ZZ		Konserwacja i eksploatacja urządzeń piętrzących w ilości 6 szt./rok.

3.4 Działania w zakresie gospodarowania odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów⁹

Prawidłowo realizowana gospodarka odpadami polega przede wszystkim na zapobieganiu powstawaniu odpadów oraz na poddawaniu ich odzyskowi lub unieszkodliwianiu (w przypadku, gdy jest niemożliwy z przyczyn ekonomicznych lub technologicznych). System gospodarowania odpadami komunalnymi zakłada, iż pełną odpowiedzialność za odbiór niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz właściwe zagospodarowanie odpadów ponosi gmina. Przy tym gmina w drodze przetargu wybiera podmioty, które na jej zlecenie odbierają te odpady od właścicieli nieruchomości. Następnie przekazywane są do instalacji komunalnych.

W latach 2023-2024 systemem odbioru odpadów komunalnych w Gminie Mogilno objęci byli wyłącznie właściciele nieruchomości zamieszkałych. Odbiór odpadów z nieruchomości niezamieszkałych odbywał się na podstawie indywidualnych umów zawieranych przez właścicieli z podmiotami wpisanymi do rejestru działalności regulowanej. Usługę odbioru i zagospodarowania odpadów od mieszkańców w obu latach świadczyło Mogileńskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.

System oparty był na selektywnej zbiórce odpadów u źródła, prowadzonej w workach lub pojemnikach, z możliwością uzupełnienia o tzw. gniazda przeznaczone do zbiórki papieru, szkła, tworzyw sztucznych i bioodpadów. Odpady zmieszane odbierano z zabudowy jednorodzinnej co dwa tygodnie, a z zabudowy wielorodzinnej raz w tygodniu. Odpady selektywne odbierano zasadniczo co cztery tygodnie, z wyjątkiem bioodpadów, które w okresie od 1 kwietnia do 30 listopada odbierano co dwa tygodnie, a poza tym okresem raz w miesiącu.

Na terenie gminy funkcjonował jeden stacjonarny Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, zlokalizowany przy składowisku odpadów komunalnych w Szerzawach. PSZOK przyjmował odpady w środy i soboty, w godzinach zależnych od sezonu. W 2023 r. do PSZOK dostarczono 598,4568 Mg odpadów, natomiast w 2024 r. 838,7768 Mg.

Na terenie Gminy Mogilno nie funkcjonowała instalacja do przetwarzania niesegregowanych odpadów komunalnych, bioodpadów ani pozostałości z przetwarzania odpadów. W 2023 r. odpady kierowano do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych przy ul. Bagiennej 77 w Inowrocławiu, zarządzanej przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. W 2024 r. odpady komunalne z terenu

⁹ Na podstawie dokumentu: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Mogilno za rok 2023 oraz Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Mogilno za rok 2024

gminy przekazywano do instalacji NOVAGO Żnin Sp. z o.o. w Wawrzynkach. W analizowanym okresie gmina nie realizowała zadań inwestycyjnych związanych z gospodarką odpadami komunalnymi.

W 2023 r. z terenu gminy odebrano 9 043,7000 Mg odpadów komunalnych, w tym 6 811,7700 Mg niesegregowanych odpadów komunalnych. W 2024 r. masa odebranych odpadów wzrosła do 9 355,9330 Mg, w tym 7 073,3400 Mg stanowiły odpady niesegregowane. Do punktów skupu przekazano odpowiednio 18,3184 Mg odpadów w 2023 r. oraz 21,1342 Mg w 2024 r.

System pozostawał finansowany z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Do 31 stycznia 2023 r. stawka wynosiła 24,00 zł miesięcznie od mieszkańca przy selektywnej zbiórce i 50,00 zł w przypadku niewypełniania obowiązku segregacji. Od 1 lutego 2023 r. oraz przez cały 2024 r. obowiązywały stawki 29,00 zł i 58,00 zł. Właściciele nieruchomości jednorodzinnych kompostujący bioodpady w kompostowniku przydomowym korzystali ze zwolnienia w wysokości 1,00 zł miesięcznie od mieszkańca.

Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wyniósł 20,44% w 2023 r. oraz 27,09% w 2024 r. Poziom ograniczenia masy odpadów biodegradowalnych kierowanych do składowania wyniósł odpowiednio 6,18% i 0,00%. Skorygowany poziom składowania za 2023 r. wyniósł 22,97%, natomiast w 2024 r. 17,58%.

Ważnym aspektem jest prawidłowe gospodarowanie odpadami niebezpiecznymi, w tym odpadami zawierającymi azbest. Gmina realizuje program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest. Sukcesywnie przekazywano do utylizacji kolejne dziesiątki ton odpadów z tej kategorii.

3.4.1 Zrealizowane zadania

W tabeli poniżej przedstawiono zadania zrealizowane w zakresie gospodarowania odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów.

Tabela 5. Zestawienie zadań realizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska – dział: Gospodarowanie odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, na terenie gminy Mogilno w latach 2023-2024

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
1.	Realizacja zapisów ustawy o odpadach i ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie	Gmina Mogilno	Zadanie ciągłe, realizowane corocznie w ramach bieżącej działalności urzędu.		
2.	Realizacja, aktualizacja oraz raportowanie realizacji gminnych programów usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest, w zakresie: demontażu, zbierania,	Gmina Mogilno	70,90	95,98	2023: Masa zutylizowanych wyrobów azbestowych - 158,59 t 2024: Masa zutylizowanych wyrobów azbestowych - 192,71 t Dofinansowano ze środków WFOŚiGW.
3.	transportu oraz unieszkodliwiania	Urząd Marszałkowski	Prowadzenie rejestru wyrobów zawierających azbest Przyjmowanie i weryfikacja informacji o wyrobach zawierających azbest, wzywanie do korekty, zatwierdzanie i wprowadzanie danych do systemu Bazy Azbestowej. Sprawozdawczość obejmuje m.in. dane dotyczące podmiotów wykorzystujących wyroby zawierające azbest na terenie gminy Mogilno.		
4.	Usunięcie, transport i utylizacja części odpadów niebezpiecznych	Powiat Mogileński	200,0	-	Wykonanie zastępcze usunięcia około 32 ton odpadów niebezpiecznych w miejscowości Wszedzień 20 na działkach nr 111 i 112 obręb Wszedzień
5.	Kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie wytwarzania, przetwarzania i zbierania odpadów	Powiat Mogileński	W ramach bieżącej działalności Urzędu.		
6.	Przeprowadzenie kontroli sprawdzających, dostosowanie składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne oraz innych instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów do wymogów prawnych i kontrola w zakresie przestrzegania warunków decyzji	WIOŚ	W ramach bieżącej działalności Urzędu.		

3.5 Działania w zakresie zasobów przyrodniczych oraz poprawy jakości życia ludności

Ochrona zasobów przyrodniczych w gminie Mogilno oraz działania ukierunkowane na poprawę jakości życia mieszkańców są ze sobą ściśle powiązane. Utrzymanie i wzmacnianie kapitału przyrodniczego (las, obszary chronione, zadrzewienia, tereny zieleni) przekłada się na stabilność ekosystemów, retencję wody, ograniczanie erozji gleb, lepszy mikroklimat i warunki rekreacji. Z kolei poprawa jakości życia w ujęciu środowiskowym obejmuje m.in. dostęp do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, porządek w gospodarce odpadami oraz działania edukacyjne, które ograniczają presję na środowisko.

W latach 2023-2024 działania w tym obszarze obejmowały przede wszystkim edukację i informowanie mieszkańców (m.in. warsztaty edukacyjne, pikniki ekologiczne, edukację leśną), a także utrzymanie oraz zagospodarowanie terenów zieleni i przestrzeni publicznych, w tym bieżące utrzymanie zieleni w pasach drogowych, nasadzenia oraz prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Struktura własności i zarządzania lasami determinuje sposób prowadzenia gospodarki leśnej:

- lasy stanowiące własność Skarbu Państwa pozostają w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, w tym właściwego terytorialnie Nadleśnictwa Gołębki (leśnictwa Smolary, Głęboć, Jeziora i Mierucinek) oraz Miradz (Kurzebiela, Ostrowo, Przedbórz),
- nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta Mogileński (dotyczy to m.in. lasów osób fizycznych i wspólnot gruntowych).

Dane przekazane przez Powiat Mogileński doprecyzowują sytuację w zakresie lasów niepaństwowych na terenie gminy Mogilno. Według danych Starostwa, opartych na uproszczonych planach urządzenia lasu oraz inwentaryzacjach stanu lasu, powierzchnia lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa wynosiła 503,61 ha w 2023 r. oraz 496,65 ha w 2024 r.

Istotne znaczenie z punktu widzenia ochrony zasobów przyrodniczych ma stopień objęcia lasów niepaństwowych dokumentacją urzędzeniową, stanowiącą podstawę prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej. W 2023 r. i 2024 r. obowiązującym uproszczonym planem urządzenia lasu objęto 403,61 oraz 396,53 ha. Oznacza to, że 80% powierzchni lasów niepaństwowych pozostawało objęte obowiązującą dokumentacją urzędzeniową.

Nie uległa zmianie liczba dokumentów stanowiących podstawę prowadzenia gospodarki leśnej. W analizowanym okresie teren gminy obejmowało 11 obowiązujących

dokumentów UPUL oraz 32 inwentaryzacje stanu lasu. Zjawisko to należy ocenić pozytywnie, ponieważ wskazuje na uporządkowanie podstaw planistycznych i szersze objęcie lasów uproszczonymi planami urządzenia lasu.

Dokumenty te porządkują zadania z zakresu użytkowania, odnowień i zalesień, pielęgnacji oraz ochrony lasu, co ma istotne znaczenie zarówno dla trwałości zasobów drzewnych, jak i dla ochrony gleb, wód oraz różnorodności biologicznej. W ujęciu środowiskowym szczególnie ważne jest, aby gospodarka leśna ograniczała ryzyko degradacji siedlisk, zachowywała ciągłość korytarzy ekologicznych oraz wzmacniała odporność ekosystemów na susze i ekstremalne zjawiska pogodowe.

Obok lasów ważnym elementem kształtowania jakości życia jest zieleń urządzona oraz zadrzewienia i zakrzewienia w przestrzeni zamieszkania. To one w największym stopniu wpływają na komfort codziennego funkcjonowania (cień, ochrona przed pyłem i hałasem, obniżenie temperatur w okresach upałów), a także na estetykę i tożsamość krajobrazu.

Działania inwestycyjne i formalna ochrona przyrody nie będą trwałe bez równoległego wzmacniania świadomości mieszkańców. W gminie szczególne znaczenie ma edukacja ekologiczna ukierunkowana na codzienne zachowania, które w skali całej społeczności dają mierzalny efekt, m.in.: ograniczanie spalania odpadów, właściwe postępowanie z odpadami problemowymi, racjonalne gospodarowanie wodą, poszanowanie zieleni i siedlisk, a także przeciwdziałanie zaśmiecaniu terenów leśnych.

W latach 2023-2024 działania edukacyjne (kampanie informacyjne, inicjatywy szkolne, konkursy, wydarzenia lokalne) stanowiły istotne uzupełnienie zadań infrastrukturalnych i ochronnych. Ich praktycznym celem jest wzmacnianie postaw, które wspierają ochronę zasobów przyrodniczych oraz utrzymanie ładu przestrzennego i porządku w przestrzeni publicznej.

3.5.1 Zrealizowane zadania

W latach 2023-2024 realizowano następujące przedsięwzięcia.

Tabela 6. Zestawienie zadań realizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska – dział: Zasoby przyrodnicze, na terenie gminy Mogilno w latach 2023-2024

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
1.	Działania o charakterze edukacyjnym, informacyjnym, promującym ochronę krajobrazu i różnorodności biologicznej	Nadleśnictwo Gołąbki	77,81	57,11	W latach 2023-2024 Nadleśnictwo Gołąbki prowadziło stałe działania edukacyjne dotyczące znaczenia i roli lasów. Działania te miały charakter ciągły i obejmowały edukację leśną oraz aktywności informacyjne służące zwiększaniu świadomości mieszkańców w zakresie funkcji przyrodniczych, społecznych i gospodarczych lasów.
2.	Utrzymanie czystości na drogach	Gmina Mogilno	581,5	597,9	Sprzątanie jezdni, parkingów, chodników, utrzymanie przystanków, utrzymanie placu targowego, usuwanie odpadów z koszy ulicznych, utrzymanie fontanny, wysadzanie i pielęgnacja kwiatów.
3.		Zarząd Dróg Wojewódzkich	-	1,890	W 2024 r. ZDW zrealizował działania związane z utrzymaniem zieleni przy drogach wojewódzkich na terenie gminy Mogilno. Zakres obejmował nasadzenia 21 szt. drzew, przy czym sadzonki zostały przekazane do Urzędu Miejskiego w Mogilnie.
4.		GDDKiA	50,68	42,65	Działania miały charakter bieżących prac utrzymaniowych w pasie drogowym drogi krajowej, ukierunkowanych na zapewnienie bezpieczeństwa użytkowników drogi oraz właściwego stanu zieleni przydrożnej.
5.	Pielęgnacja, ochrona istniejącej zieleni urzędzonej	Gmina Mogilno	166,6	208,0	W latach 2023-2024 z zakresu zieleni były wykonywane następujące prace: koszenie trawy na poboczach dróg gminnych, koszenie terenów zielonych wokół pomnika przy ulicy Powstańców Wielkopolskich, koszenie terenów zielonych na Placu Kilińskiego w Mogilnie, koszenie terenów zielonych w obrębie Gminy Mogilno poza granicami miasta, koszenie skarp rowów w ciągu obwodnicy Mogilna, wycinka krzewów z uprzątnięciem.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
6.		Zarząd Dróg Powiatowych	1,590	1,813	W latach 2023-2024 Zarząd Dróg Powiatowych realizował działania związane z utrzymaniem i uzupełnianiem zieleni przy drogach powiatowych na terenie gminy Mogilno. W 2023 r. wykonano nasadzenia 60 szt. drzew, natomiast w 2024 r. 62 szt. drzew.
7.	Opracowanie inwentaryzacji przyrodniczej dla gminy	Gmina Mogilno	b.d.	-	Wykonanie inwentaryzacji pomników przyrody oraz strategii rozwoju gminy.
8.	Nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa	Nadleśnictwo Miradz	b.d.	b.d.	Nadzór sprawowany nad lasami w następujących miejscowościach: Czarnotul, Dzierżążno, Goryszewo, Gozdanin, Gębice, Kamionek, Kunowo, Kwieciszewo, Marcinkowo, Olsza, Procyń, Skrzyszewo, Strzelce, Twierdżyn, Wiczanowo, Zbytowo, Żabienko.
9.	Zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków siedliskowych i potrzeb różnorodności biologicznej	Nadleśnictwo Miradz	b.d.	b.d.	W 2023 r. prace dotyczyły powierzchni oznaczonych adresami leśnymi 12-10-1-01-33-b-00 oraz 12-10-1-01-33-a-00, natomiast w 2024 r. powierzchni oznaczonej adresem leśnym 12-10-1-02-64-g-00.

3.6 Działania w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom poważnymi awariami

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 poz. 647 z późn. zm.) poprzez *poważną awarię* rozumie się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. Natomiast *poważna awaria przemysłowa* rozumiana jest jako poważna awaria w zakładzie.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi rejestr obiektów mogących spowodować poważne awarie w środowisku. Jak wynika z ewidencji prowadzonej przez WIOŚ w Bydgoszczy, na terenie gminy znajduje się zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej – ZDR. Jest nim Kawernowy Podziemny Magazyn Gazu „Mogilno” w Palędziu Dolnym. Miejsce to stanowi zagrożenie wystąpienia powstania poważnej awarii przemysłowej ze względu na magazynowanie gazu ziemnego wysokometanowego, w ilości powyżej 200 Mg.

Zakład ten, zgodnie z wymogami Prawa Ochrony Środowiska, obowiązany jest do posiadania opracowanej dokumentacji bezpieczeństwa tj.: programy zapobiegania awariom, raporty o bezpieczeństwie oraz wewnętrzne plany operacyjno-ratownicze. Funkcjonowanie zakładu obwarowane jest wieloma restrykcyjnymi przepisami i zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o *Inspekcji Ochrony Środowiska* (Dz.U. z 2024 r. poz. 425 z późn. zm.), poddawany jest nie rzadziej niż co rok kontrolom przeprowadzanym przez Organy Inspekcji Ochrony Środowiska.

Na terenie gminy nie ma zlokalizowanych zakładów zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR). Natomiast zlokalizowane są dwa zakłady zaliczane do Potencjalnych Sprawców Poważnej Awarii:

1. CORDES Polen Sp. z o.o., ul. Przemysłowa 6,88-300, Mogilno.
2. Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe "Chemiol" sp. z o. o. Mogilno, ul. Przemysłowa 3, 88-300 Mogilno.

Na analizowanym terenie występują obiekty, w których wykorzystuje się substancje niebezpieczne. Są to stacje paliw, stacje naprawy pojazdów i inne zakłady przetrzymujące substancje uznane za niebezpieczne. Potencjalnym źródłem poważnych awarii jest także transport drogowy substancji niebezpiecznych, głównie paliw płynnych (LPG, benzyna, olej napędowy). Przypadki wystąpienia poważnych awarii mogą dotyczyć również wycieków substancji ropopochodnych w wyniku wypadków i kolizji drogowych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mogilnie dokonuje bieżących kontroli w zakresie spełnienia wymagań higieniczno-sanitarnych i zdrowotnych dotyczących utrzymania należytego stanu higienicznego obiektów, warunków zdrowotnych i innych chorób związanych z warunkami pracy w budynkach użyteczności publicznej oraz zakładach pracy będących pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej.

Również Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Mogilnie w okresie sprawozdawczym przeprowadza kontrole zakładów zajmujących się zbieraniem, wytwarzaniem, przetwarzaniem bądź magazynowaniem odpadów. Ponadto przeprowadza kontrole związane z odbiorami budynków, których inwestor został zobowiązany do uzyskania pozwolenia na użytkowanie oraz kontrole podstawowe.

Inspekcja Ochrony Środowiska wykonuje zadania ustawowe, wynikające z ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2024 r. poz. 425 z późn. zm.). Zgodnie z art. 2 ust. 1 ww. ustawy, do zadań IOŚ należy m.in. kontrola podmiotów korzystających ze środowiska, w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Zgodnie z Rejestrem kontroli w Informatycznym Systemie Kontroli WIOŚ w Bydgoszczy, w okresie 01.01.2023 r. - 31.12.2024 r. inspektorzy przeprowadzili 32 kontrole, na które składało się 16 kontroli planowych oraz 16 kontroli pozaplanowych.

Na terenie gminy, we wskazanym okresie, nie odnotowano zdarzeń o znamionach poważnej awarii w rozumieniu art. 3 pkt 23 i 24 ww. ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska¹⁰.

Zagrożenia żywiołowe powodują znaczne szkody na obszarach zamieszkałych i użytkowanych przez ludzi, często prowadząc do uszkodzenia infrastruktury, co skutkuje brakiem dostępu do wody pitnej, energii elektrycznej oraz skażeniem środowiska toksycznymi substancjami. W gminie Mogilno nie odnotowano w ostatnich latach klęsk żywiołowych.

¹⁰ Pismo WIOŚ w Bydgoszczy znak WIOŚ-WI.7016.1.4.2026.EP

3.6.1 Zrealizowane zadania

Poniższa tabela przedstawia zadania zrealizowane na terenie gminy Mogilno w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom poważnymi awariami.

Tabela 7. Zestawienie zadań realizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska – dział: Przeciwdziałanie zagrożeniom poważnymi awariami, na terenie gminy Mogilno w latach 2023-2024

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
1.	Doposażenie Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych	Gmina Mogilno	49,82	-	Zakup motopompy pożarniczej dla OSP Padniewo. Dofinansowano ze środków Zarządu Wojewódzkiego Związku OSP RP.
2.			1 120	-	Zakup średniego sam. Ratowniczo-gaśniczego VOLVO FLD3C FL dla OSP Niestronno. Dofinansowano ze środków WFOŚiGW.
3.			557,5	-	Zakup lekkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego MERCEDES BENZ SPRINT 519 dla OSP Kwieciszewo. Dofinansowano ze środków WFOŚiGW.
4.			-	1 580	Zakup średniego sam. Ratowniczo-gaśniczego SCANIA P360 dla OSP Gębice. Dofinansowano ze środków WFOŚiGW i MSWiA.
5.			-	1 300	Zakup średniego sam. ratowniczo – gaśniczego SCANIA P360 dla OSP Wylatowo. Dofinansowano ze środków WFOŚiGW i MSWiA.
6.	Kontynuacja realizacji akcji informacyjno-edukacyjnych dla ogółu społeczeństwa dotyczących zasad postępowania w razie wystąpienia poważnej awarii, w celu ukształtowania właściwych postaw i zachowań	Gmina Mogilno			Gmina realizuje podstawowe szkolenia w zakresie bezpieczeństwa wynikające z przepisów przeciwpożarowych

4 Monitoring realizacji zadań

W celu skutecznego ukazania efektów podejmowanych działań związanych z ochroną środowiska oraz dokonania rzetelnej oceny realizacji Programu, istotnym narzędziem jest odpowiednio opracowany system sprawozdawczości. Dzięki niemu możliwe będzie obiektywne monitorowanie wpływu realizacji zadań na środowisko oraz identyfikacja obszarów, które wymagają dalszych działań lub doskonalenia strategii ochrony. System sprawozdawczości stanowi także ważne narzędzie komunikacji i informacji dla zainteresowanych stron, w tym władz, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnych, umożliwiając im lepsze zrozumienie i aktywny udział w procesach związanych z ochroną środowiska. Dlatego istotne jest, aby system ten był kompleksowy, transparentny, oparty na wiarygodnych danych i uwzględniał zarówno wymiar ekologiczny, społeczny, jak i ekonomiczny.

Rezultaty realizacji zadań można zaobserwować na podstawie danych zestawionych w poniższej tabeli. Wartości wskaźników obrazują trend zmian dokonywanych poprzez realizację ww. zadań.

Tabela 8. Wskaźniki monitoringu realizacji Programu

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jedn.	2022	2023	2024	Trend zmian
1.	Gęstość zaludnienia	osób na 1 km ²	93,6	92,9	92,4	Malejący, negatywny
2.	Długość dróg dla rowerów	km	12,7	13,7	18,0	Rosnący, pozytywny
3.	Czynne przystanki komunikacji publicznej	szt.	138	139	142	Rosnący, pozytywny
4.	Długość czynnej sieci gazowej	km	100,6	102,0	102,9	Rosnący, pozytywny
5.	Przyłącza gazowe prowadzące do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych)	szt.	1 545	1 600	1 592	Rosnący, pozytywny
6.	Długość czynnej sieci wodociągowej	km	338,5	342,9	347,6	Rosnący, pozytywny
7.	Przyłącza wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	4 184	4 236	4 271	Rosnący, pozytywny
8.	Korzystający z sieci wodociągowej	%	99,1	99,1	99,1	Bez zmian
9.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	40,7	39,9	40,3	Malejący, pozytywny
10.	Straty wody	tys. m ³	267,4	212,5	235,2	Malejący, pozytywny

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jedn.	2022	2023	2024	Trend zmian
11.	Długość sieci kanalizacyjnej	km	71,2	73,2	73,4	Rosnący, pozytywny
12.	Przyłącza kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 781	1 813	1 822	Rosnący, pozytywny
13.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej	%	56,0	55,9	55,6	Malejący, negatywny
14.	Zbiorniki bezodpływowe	szt.	1 520	2 344	1 903	Rosnący, negatywny
15.	Oczyszczalnie przydomowe	szt.	185	808	896	Rosnący, pozytywny
16.	Udział ścieków oczyszczanych w ściekach odprowadzanych	%	82,3	75,0	81,3	Malejący, negatywny
17.	Ścieki oczyszczane w ciągu roku odprowadzone na 1 mieszkańca	tys. m ³	0,022	0,021	0,022	Bez zmian
18.	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	osoba	14 122	13 706	13 551	Malejący, negatywny
19.	Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku z terenu gminy	t	6 894,7	6 926,0	7 073,3	Rosnący, negatywny
20.	Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku na 1 mieszkańca	kg	287,2	289,7	297,8	Rosnący, negatywny
21.	Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku z terenu gminy	t	2 476,1	2 657,8	2 000,4	Malejący, negatywny
22.	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów	%	26,4	27,7	22,0	Malejący, negatywny
23.	Pomniki przyrody	szt.	16	16	16	Bez zmian
24.	Lesistość	%	5,5	5,5	5,5	Bez zmian
25.	Obszary prawnie chronione	ha	153,9	153,9	153,9	Bez zmian

* należy dążyć do wzrostu wskaźnika

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

5 Podsumowanie i wnioski

Założeniem powstania Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Mogilno do roku 2026 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030 jest opracowanie polityki ekologicznej na szczeblu gminnym. Dokument jest zgodny z założeniami polityki ekologicznej państwa. Uwzględnia również założenia powiatowego i wojewódzkiego programu ochrony środowiska. Program uwzględnia jednocześnie uwarunkowania i potrzeby ludności zamieszkującej gminę. Podstawowym założeniem powstania POŚ jest zarządzanie działaniami JST w taki sposób, by najpełniej wspierać ochronę środowiska.

Analiza przedstawiona w raporcie i dotycząca stanu środowiska oraz poziomu realizacji programu ochrony środowiska w latach 2023 i 2024 wykazała, że zadania przyczyniły się do realizacji celów Programu, choć część wskaźników wymaga dalszej poprawy.

W przedstawionym raporcie znajduje się analiza dotycząca stanu środowiska i poziomu realizacji programu ochrony środowiska w latach 2023-2024 dla gminy Mogilno. Realizacja działań była finansowana z budżetu gminy, a także przy wsparciu środków z zewnątrz (dotacje krajowe i środki Unii Europejskiej oraz środki własne poszczególnych instytucji). Niektóre zadania miały charakter ciągły wynikający z ustawowych obowiązków. Działania te będą realizowane również po zakończeniu okresu sprawozdawczego. Znaczna część realizowanych w latach 2023-2024 założeń wiązała się z inwestycjami, sprecyzowanymi terminami wykonania i kosztami.

Oprócz zadań własnych gminy, działania mające na celu poprawę stanu środowiska realizowały również zewnętrzne instytucje, takie jak: Zarząd Dróg Wojewódzkich, Zarząd Zlewni wraz z Nadzorami Wodnymi PGW WP, Nadleśnictwo, Polska Spółka Gazownictwa oraz Starostwo Powiatowe. Zadania z zakresu kontroli m.in. korzystania ze środowiska były wykonywane na bieżąco przez WIOŚ, Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną oraz Komendę Powiatową Straży Pożarnej.

Zmiany stanu środowiska widoczne są dopiero w dłuższej perspektywie czasowej, dlatego niniejszy raport nie jest jednoznacznym odzwierciedleniem efektów wykonania programu ochrony środowiska. Największą trudnością stojącą na drodze do realizacji kompletu wytycznych są niewystarczające środki finansowe. Oznacza to, że realizacja części zadań jest zależna od pozyskania dodatkowego dofinansowania. Do realizacji zadań wykorzystano m.in. następujące źródła finansowania:

- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg,
- Rządowy Fundusz Polski Ład,
- Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego,

- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Biorąc pod uwagę zgromadzone informacje, należy stwierdzić, że w latach 2023-2024 na terenie gminy Mogilno realizowano szereg działań służących ochronie środowiska, obejmujących m.in. modernizację źródeł ciepła, rozwój infrastruktury drogowej i rowerowej, zadania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, usuwanie wyrobów zawierających azbest, utrzymanie zieleni oraz doposażenie jednostek OSP. Jednocześnie wyniki monitoringu wskazują, że realizacja Programu nie przełożyła się jeszcze na poprawę wszystkich wskaźników środowiskowych. Dalszych działań wymagają w szczególności ograniczanie ilości odpadów zmieszanych, zwiększenie udziału selektywnej zbiórki oraz poprawa wskaźników związanych z korzystaniem z infrastruktury kanalizacyjnej. Część celów wymaga kontynuacji i wzmocnienia w kolejnych latach.

Na liście zadań, jakie znalazły się w programie ochrony środowiska, a które będą wymagały zaangażowania samorządu terytorialnego na dalszym etapie realizacji zapisów dokumentu, trzeba wymienić:

- kontynuowanie działań wspierających inwestycje polegające na wymianie nieefektywnych źródeł ciepła (kładąc nacisk na wsparcie dla osób najbardziej narażonych na ubóstwo energetyczne),
- dalszy rozwój infrastruktury kanalizacyjnej,
- kontynuowanie działań, polegających na zmniejszaniu liczby nieszczelnych zbiorników bezodpływowych przy jednoczesnym wzroście liczby przydomowych oczyszczalni ścieków,
- kontynuowanie działań wspierających inwestycje w odnawialne źródła energii,
- rozwój infrastruktury rowerowej i komunikacji publicznej,
- dalszą modernizację oraz budowę dróg i ciągów komunikacyjnych (utwardzanie nawierzchni często uczęszczanych dróg gruntowych, modernizacja wyboistych dróg, wykorzystanie cichych nawierzchni, poprawa bezpieczeństwa),
- gospodarkę odpadami mającą na celu dalsze zwiększanie udziału selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,

- poprawę bezpieczeństwa na terenie gminy poprzez walkę z konkretnymi rodzajami zagrożeń (w tym doposażenie i pozyskiwanie dofinansowania na zakup sprzętu dla OSP),
- dalsze prowadzenie kampanii edukacyjnych zwiększających świadomość ekologiczną mieszkańców gminy.

